

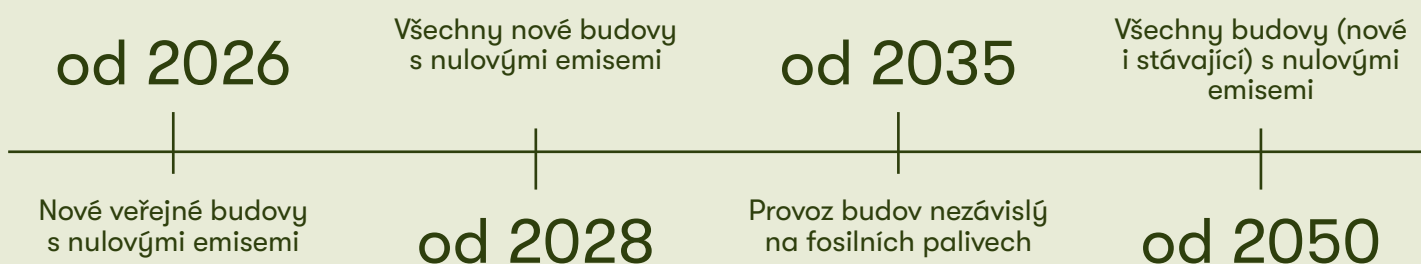
POZIČNÍ DOKUMENT

k implementaci směrnice EPBD IV a dopady na sektor budov

Moderní budovy hrají klíčovou roli v přechodu k udržitelné energetice. Jsou odpovědné za 44 % emisí skleníkových plynů a 35% spotřeby koncové energie v ČR, což činí jejich modernizaci nezbytnou pro dosažení klimatických cílů. Propojení energetiky a budov nabízí příležitost nejen ke snížení emisí, ale také k vytvoření efektivnějšího a odolnějšího energetického systému, který podporuje inovace a ekonomický růst.

HLAVNÍ CÍLE A TERMÍNY

AKTUÁLNÍ BARIÉRY V ROZVOJI MODERNÍCH BUDOV ZAHRNÚJÍ:

Legislativní překážky: Komplexnost stavebního řízení a pomalá implementace evropských směrnic do české legislativy

Technologická omezení: Nedostatečná infrastruktura pro integraci obnovitelných zdrojů a chytrých technologií, jako jsou systémy pro řízení energie a akumulaci

Roztříštěnost poradenských kapacit v energetice, jejich přetížení a značná variabilita v kvalitě poskytovaných služeb

Nedostatek osvěty: Nízké povědomí o výhodách moderních technologií mezi veřejností a investory

Nerovné nastavení tržních podmínek zvýhodňuje fosilní paliva díky jejich nízké ceně oproti elektřině. Příkladem je zvýhodnění plynu pro menší zdroje a skepse vůči implementaci EU ETS 2.

NAŠE POZICE

SVAZ MODERNÍ ENERGETIKY PODPORUJE
NÁSLEDUJÍCÍ KROKY:

- **Podpora integrace obnovitelných zdrojů:**
Maximální využití lokálních obnovitelných zdrojů energie. Podpora povinné fotovoltaiky na nových budovách a zjednodušení a rozvoj komunitní energetiky/sdílení energie. To přispěje ke splnění požadavku na nulové emise pro nové budovy od roku 2028. Důraz na zachování centrálního zásobování teplem tam, kde to dává ekonomický smysl a zároveň splňuje požadavky účinné soustavy. Současná podpora tepelných čerpadel jakožto zásadního pilíře v oblasti renovace budov a klíče pro dosažení uhlíkové neutrality EU.
- **Agregace flexibility a akumulace:**
Vytvoření regulačního rámce pro agregátory flexibility a podpora instalace domácích baterií. Tlak na co nejdřívější vytvoření nezávislé agregace pro otevření trhu a větší konkurenční prostředí. Potenciál agregace flexibility v budovách v ČR je v řádu jednotek gigawatt.
- **Rozvoj elektromobility:**
Zavedení infrastruktury pro nabíjecí stanice v nových i renovovaných budovách, včetně podpory technologií Vehicle-to-Grid (V2G). Odstranění legislativních překážek, které brání instalaci nabíjecích stanic v bytových domech.
- **Chytré řízení budov:**
Implementace systémů pro řízení energie a automatizaci budov (BEMS a BACS) a povinné zavedení energetického managementu ve větších budovách
- **Důraz na kvalitní a komplexní renovace:**
Identifikace nejméně energeticky efektivních budov v ČR. Správné nastavení MEPS (Minimální energetické výkonnostní standardy). Zacílení na sběr dat a zaměření na stranu spotřeby. Moderní budovy mají mnohem menší energetické nároky a na ně je potřeba nadesignovat zdroje vytápění.

Renovační plány podle EPBD IV:

- **Residenční:** Do roku 2030 úspora o nejméně 16 % a do roku 2035 o 20-22 % ve srovnání s rokem 2020 (důraz je kladen na renovaci +3 % nejhůře výkonných rezidenčních budov)
- **Nebytové:** 2030 = renovace 16 % nejhorších budov a 2033 = 26 % nejhorších o (přísnější kritéria skrze MEPS)
- **Konsolidace podpory poradenských služeb:**
Sjednocení pravidel a podmínek programů EFEKT, ELENA a LIFE, aby byl přístup k poradenským službám jednodušší a efektivnější. Zároveň je potřeba odstranit administrativní bariéry a sjednotit požadavky na podporu napříč regiony. To umožní zákazníkům snadnější využití expertní pomoci od analýzy výchozího stavu až po realizaci úsporných opatření.

DOPORUČENÍ

PRO EFEKTIVNÍ NASTARTOVÁNÍ TRHU
S MODERNÍMI BUDOVAMI NAVRHUJEME:

1. Efektivnější financování a podporu

Zajištění dostupnosti financování pro renovace a modernizaci budov.

- **Zelené hypotéky a úvěry:** Zvýhodněné úrokové sazby pro energeticky efektivní budovy mohou bankám nabídnout nižší riziko nesplácení, což představuje zajímavou obchodní příležitost.
- **Energetické služby se zárukou (EPC):**
Maximální podpora modelů EPC tam, kde dávají smysl. Atraktivita investic zajištěna díky garantovaným úsporám energie.
- **Kvalitně zacílené dotace:** Provázanost dotací s klíčovými prvky dekarbonizace jako prokazatelné snížení emisí CO₂, schopnost flexibility zdrojů, vyřazení fosilních zdrojů vytápění.
- **Zajištění udržitelné a cenově dostupné zelené energie oproti fosilním palivům:**
Doporučujeme rozšířit podporu a výrobní kapacity energeticky účinných technologií, zejména tepelných čerpadel, dálkového vytápění a chytrých sítí. Klíčové je plně využít podpůrná opatření dle plánu REPowerEU, která motivují k přechodu na nízkoemisní technologie. Veřejné instituce by měly poskytovat vyšší finanční podporu na nákup technologií s nulovými emisemi, čímž přispějí k odolnosti a udržitelnosti evropské energetiky a ekonomiky.

I když se některé úsporné technologie přesunuly do snížené sazby DPH, řada klíčových opatření, jako chytré řídicí systémy, pokročilé izolace nebo rekuperace, nadále podléhá 21% sazbě. Zároveň jsou investice do úspor účetně znevýhodněné – náklady na energii lze odečíst ihned, zatímco úsporná opatření se odepisují až desítky let. Tento nepoměr brzdí jejich širší využití. Daňová politika by měla reflektovat jejich přínos a umožnit jak snížení DPH, tak kratší dobu odpisování.

2. Spolupráce s obcemi a investory

- Vytvoření národní platformy pro sdílení dat o energetické náročnosti budov může zlepšit informovanost a koordinaci mezi všemi zainteresovanými stranami
- Digitální kniha budovy (DBL) - údaje o stavebně-technickém stavu, energetickém provozu, provedených úpravách i plánovaných renovacích
- Integrace s renovačními pasy - EPBD IV zavádí koncept renovačních pasů (=individuální plán renovace konkrétní budovy, který definuje kroky k dosažení vysoké energetické účinnosti), které mají být přístupné prostřednictvím DBL

3. Podpora technologických inovací

Pilotní projekty agregace flexibility z budov ve vybraných lokalitách mohou demonstrovat přínosy chytrých technologií v praxi. Nedostatečná podpora flexibilních modelů spotřeby brzdí efektivní využití energie v budovách. Dynamické tarify a pobídky pro řízení spotřeby by motivovaly k odběru v době nízkého zatížení sítě, čímž by se snížila celková energetická náročnost. Bez těchto nástrojů však nejsou odběratelé ekonomicky motivováni upravovat svou spotřebu podle situace v síti.

ZÁVĚR

Implementace směrnice EPBD IV je klíčová pro transformaci českého fondu budov směrem k udržitelnosti. Svaz moderní energetiky si klade za cíl spolupracovat na vytvoření efektivního plánu, který zajistí dosažení cílů směrnice, posílí konkurenceschopnost českého průmyslu a přispěje k dekarbonizaci české ekonomiky.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE:

Německo upozorňuje na flexibilní řízení spotřeby (např. řízené nabíjení EV, inteligentní řízení tepelných čerpadel), které může podle studie Neon Energy snížit náklady systému až o 70 % oproti neřízené spotřebě.

Finsko – projekt Smart Otaniemi: Pilotní projekt zaměřený na optimalizaci spotřeby v rámci chytré čtvrti zahrnuje využití bateriových úložišť a řízení spotřeby k vyrovnávání sítě. Testuje se také kombinace tepelných čerpadel pro chlazení a vytápění společně s napojením na centrální zásobování pro vykrytí zimních špiček.

Rakousko – Rakouský vládní program UFI (Umweltförderung im Inland) podporuje investice do energetické účinnosti a ochrany životního prostředí. V roce 2021 bylo v rámci UFI poskytnuto přibližně 274 milionů eur na 33 675 projektů, což vedlo k celkovým investicím 1,678 miliardy eur. Tyto projekty mají přinést roční úspory energie přibližně 920 000 MWh a roční snížení emisí CO₂ o přibližně 507 000 tun.

Dánsko úspěšně zavedlo energetické renovace díky integraci renovačních standardů a podpory zateplování fasád i výměny starých oken. Dánsku se tak podařilo snížit spotřebu energie na vytápění domácností o 15 % a spotřebu na m² o 22 % v letech 1990–2020. Tyto kroky jsou propojené s cílem zvýšit energetickou náročnost na téměř nulovou spotřebu energie do roku 2050.

Integrace flexibility v kancelářských budovách – studie napříč několika EU státy. Výsledky naznačují, že kancelářské budovy mohou efektivně přispívat k vyvažování energetické sítě prostřednictvím řízení spotřeby, zejména v oblasti vytápění a chlazení.

